

Paard-, fiets-, of motorrijde: waarheen in Slowakije?

Bratislava, de hoofdstad heeft een mooi bewaard historische centrum, hoewel de buitenwijken typische Oost-Europese tristesse ademen. De interessantste gebouwen dateren uit de periode van de Hongaarse overheersing (barok en rococo). De stad ligt aan de uitlopers van de Karpaten, groen heuvelend platteland met wijngaarden. Tijdens weekends wordt Bratislava overspoeld door Oostenrijkers, maar in vergelijking met Praag of Boedapest is het een oase van rust.

Het Tatragebergte: spectaculair hooggebergte (tot 2.500 meter) op de grens met Polen. Grillige rotspartijen en adembenemend mooie dalen maken de Tatra's tot een paradijs voor trekkers en wandelaars. Een netwerk van 600 km wandelroutes nodigt uit tot dagenlange ontdekkingstochten.

Spissky Hrad: imposante twaalfde-eeuwse burchtrüine, recht uit een ridderverhaal. Het omliggende platteland van Oost-Slowakije behoort tot de meest authentieke stukken van Centraal-Europa. In de buurt ligt Kosice, waar de meerderheid van de Slowaakse zigeuners in vrij treurige omstandigheden woont. Voor wie de sfeer van het "Oostblok" nog wil opsnuiven is Oost-Slowakije een ideale bestemming.

Het Slowaakse Karstgebergte is een mysterieus gebied van grotten, canyons, en onderaardse rivieren. De rode rotlandschappen hebben iets van de nationale parken in de VS.

Trnava. De oudste stad in Slowakije, met een schilderachtig omwald historisch centrum. Het stadje, een historisch centrum van Slowaaks nationalisme, is een bezoek meer dan waard, al was het maar om de authentieke sfeer, de lage prijzen en het quasi onbestaande toerisme.

Gezondheidszorg in Slowakije

Slowakije scoort gemiddeld onder de landen van Centraal-Europa op het vlak van de reorganisatie van de gezondheidszorg en volksgezondheid. Er was een korte achteruitgang op het einde van de jaren negentig. De EU verleent intensieve steun aan het land om de achterstand weg te werken.

Herder met zijn schapen ergens in het oosten van Slowakije (Bron: Europese Unie)

SLOWAKIJE:

Onbekend, onbemind, onweerstaanbaar.

Toen Tsjecho-Slowakije in 1993 vreedzaam uiteenviel, leek het alsof de Tsjechische helft plotseling alle troeven in handen kreeg. De Tsjecho-Slowaakse president (Havel) werd de eerste Tsjechische president en Praag was dé toeristische trekpleister en

het economische centrum van het land. Het oostelijke deel, Slowakije, hing er maar zo'n beetje bij. Waar het verfiendere Tsjechië vrij complexloos de communistische decennia van zich af wist te schudden, bleef Slowakije veel langer vasthangen aan de oude sociaal-economische patronen.

De wapenindustrie stortte nog verder in elkaar dan al het geval was direct na de val van de Muur. Bovendien zit het land opgezadeld met een groot sociaal vraagstuk: de aanwezigheid van een half miljoen straatarme Roma-Zigeuners, die voor de buitenwacht grotendeels het povere imago van het land bepaalden. De Roma worden nog steeds systematisch achtergesteld in Slowakije. Tijdens het autocratische bewindsintermezzo van Vladimir Meciar in de jaren negentig, kreeg ook de grote Hongaarse minderheid het hard te verduren. Die opstoot van nationalisme lijkt nu weer geluwd, hoewel het politieke discours in Slowakije nog altijd rechts-nationalistische trekjes vertoont.

Hoewel de problemen nog lang niet opgelost zijn, verwerft Slowakije toch langzaam maar zeker een eigen plaatsje op de kaart van Europa. Dé troef is de enorme natuurrijkdom en het indrukwekkende culturele erfgoed. UNESCO heeft verschillende sites tot werelderfgoed verklaard, onder andere Spissky Hrad, de grootste middeleeuwse burch van heel Europa. Op toeristisch vlak is het land nauwelijks ontwikkeld, maar de mogelijkheden zijn groot.

De hoofdstad Bratislava mag dan de uitstraling van Praag of Boedapest missen, het is een dynamische stad op een boogschuit van Wenen vandaan, die heel wat industrie aantrekt (vooral auto-industrie). De wil om actief mee te werken aan het Europese integratieproces maakt Slowakije behoorlijk aantrekkelijk voor westerse bedrijven. De Slowaken, die sinds hun onafhankelijkheid een beetje leden aan een minderwaardigheidscomplex, hebben die houding de laatste vijf jaar omgezet in een krachtige dadendrang. Dat maakt dat het land de afgelopen vijf jaar geëvolueerd is van achterblijver naar pionier in Centraal-Europa. De toetreding tot de EU zal de levensstandaard, die nu nog een stuk lager ligt dan in Tsjechië, versneld doen stijgen.

Janssen-Cilag in Slowakije

Slowakije is goed voor 6,33 % van de omzet binnen het New Europe-segment. Janssen-Cilag opereert er als onderdeel van de groep Johnson & Johnson.

**"They say that time changes things,
but you actually have to change
them yourself."**

**Andy Warhol
(Andrew Warhola)
Kunstenaar en filmproducer
1928 - 1987**

BeSlowa's: Bekende Slowaken:

★ Daniela Hantuchova:

Veelbelovende tennisster. Haar hoogtepunt was winst op de Australian Open van 2003, waarna ze in de ranking de duimen (ellebogen?) moest leggen voor Henin en Clijsters.

★ Andy Warhol (1928-1987):

Grondlegger van de pop-art. Geboren in de VS maar met Slowaakse ouders. Bekende uitspraak: "I come from nowhere". We weten niet of hij daar Slowakije mee bedoelde.

★ Alexander Dubcek (1922-1992):

Communistische partijleider van Tsjecho-Slowakije. Lag aan de basis van de Praagse Lente in 1968, toen zijn "communisme met een menselijk gezicht" leidde tot een Sovjet-interventie. Kwam om het leven in een verdacht auto-ongeval.

★ Vladimir Meciar:

Nationalistisch premier, omstreden wegens zijn autocratisch bewind in de jaren negentig dat ertoe leidde dat de onderhandelingen over NAVO en EU-lidmaatschap vertraging opliepen. Verloor de presidentsverkiezingen van 2004 tegen Gasparovic.

Contact met Centraal-Europa: administratie.

Ambtenaren en bureaucratie zijn in Centraal-Europa even tijdrovende gegevens als in het Europa van de Vijftien.

Het idee dat een ambtenaar een ambassadeur is die ondernemers het werk vergemakkelijkt, is nog vrij nieuw in de nieuwe lidstaten.

Ambtenaren zijn zich erg bewust van hun verworven machtspositie.

Echte corruptie komt, in tegenstelling tot de perceptie, niet vaak meer voor in Centraal-Europa.

Slowakije vijf bij vijf.

Bevolking: Slowaaks, met belangrijke Hongaarse en Roma-minderheden. De Hongaarse minderheid werd bij de onafhankelijkheid een beetje kop van jut, uit historische rancune.

Taal: Slowaaks, Hongaars, Tsjechisch, Duits. Het Hongaars wordt bedreigd als onderwezen taal door de nationalistisch-Slowaakse koers die het land vaart. Wegens de eeuwenoude Hongaarse overheersing bestaat er nogal wat wederzijdse animositeit tussen de Slowaken en de Hongaarse minderheid.

Godsdienst: overwegend rooms-katholiek.

Centen: BNP per inwoner 3.450 euro (België: 26.000 euro), loonkost per uur 2,50 euro (België: 23 euro), gemiddeld bruto maandloon 268 euro (België 2.759 euro), munteenheid: Slowaakse Kroon.

Afstand Brussel-Bratislava: 1.190 km

Het kasteel van Trenčin uit de 10de eeuw, in het westen van Slowakije (Bron: Europese Unie)

Slowakije op rolletjes.

Kalatsja.

Gevulde zoete deegrolletjes.

Mixen:

Gemalen/gedroogde pruimen, walnoten en/of abrikozen

Eiwit (2 eieren)

1/2 kopje suiker

1 theelepeltje gesmolten boter

1/4 theelepeltje vanille

Het deeg in rolletjes draaien met de vulling.

Hoekjes afsnijden.

Op bakpapier plaatsen, 15 minuten laten rijzen en bestrijken met eiwit.

Nog eens 20 minuten bakken in de oven op 350 graden.

Bestrijken met boter om de korst zacht te houden.

Recept